

Statenfractie BBB
T.a.v dhr. J.P. van Dommelen en dhr. M.C.J. Havermans
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp
Onteigening van gronden ten behoeve van natuur

Datum
6 mei 2025
Ons kenmerk
C2354461/6108638
Uw kenmerk
-
Programma
Natuur
Bijlage(n)
-

Geachte heer van Dommelen en Havermans,

Bij brief van 3 april 2025, ingekomen op 3 april 2025, heeft u namens de BBB fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Is de publicatie in [BN De Stem](#) en [Omroep Brabant](#) een juiste weergave van wat uw plannen zijn? Zo nee, wat moet de inhoud van de berichtgeving dan zijn?

Antwoord: Ja, dit geeft een goede weergave van de hoofdlijn van de plannen

2. Men spreekt over ongeveer 55 grondeigenaren. Hebben deze 55 grondeigenaren allemaal gronden liggen in de 5 genoemde gebieden waar u overgaat tot onteigenen? Zo nee, waar liggen dan alle gronden van die 55 grondeigenaren?

Antwoord: Ja, deze grondeigenaren hebben één of meerdere percelen binnen de 5 genoemde gebieden liggen. Daarnaast hebben deze eigenaren vaak nog meer percelen in eigendom buiten de genoemde gebieden.

Datum

6 mei 2025

Ons kenmerk

C2354461/6108638

3. Kunt u inzichtelijk maken welke natuurdoelen er per gebied nagestreefd worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Ja, de natuur- en waterdoelen zijn vastgelegd in de Natura2000-beheerplannen, de Kaderrichtlijn Water en het Natuurbeheerplan. Het gaat hier om Europese verplichtingen waarvan de doelen zijn vertaald in het provinciaal water- en natuurbeleid, dat door PS is bekrachtigd.

4. Heeft u voornemens gehad om de plannen aan te passen voordat u overgaat/ging tot het onteigenen van de gronden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, ervan uitgaande dat u de bestaande plannen rond wettelijk doelbereik voor natuur en waterdoelen bedoelt. De natuur- en waterdoelen betreffen Europese verplichtingen ten aanzien van Natura2000 en de Kaderrichtlijn Water. De provincie heeft niet de bevoegdheid om Europese verplichtingen aan te passen.

5. De [minister van LNV](#) heeft dezelfde dag al gereageerd op uw bericht. Kunt u meegaan in wat de minister aangeeft? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, het gaat om Europese doelen en realisatie daarvan past in het Rijksbeleid. De provincie Noord-Brabant is bevoegd om haar eigen instrumenten in te zetten om aan de Europese verplichtingen te voldoen.

6. Heeft u voor de plannen die nodig zijn in die gebieden een ecologische, hydrologisch onderzoek gedaan? Zo ja, kunnen wij deze inzien? Zo nee, waarom hebt u dat nog niet gedaan? Bij zo nee, waarom gaat u dan toch over tot onteigening?

Antwoord: Hydrologische en ecologische onderzoeken vormen mede de basis van de Natura2000-beheerplannen en het Natuurbeheerplan.

Per gebied wordt gestart met een projectprocedure. In deze procedure gaat het projectteam met de omgeving de opgaven in het gebied bespreken waarbij men inbreng kan leveren via het participatieproces. We blijven gedurende het gehele proces, vanaf de start tot en met projectbesluit, in gesprek met de grondeigenaren. In de milieu effectrapportage (mer) die wordt opgesteld, worden verdere onderzoeken gedaan en wordt een voorkeursalternatief gekozen, waarbij meerdere alternatieven afgewogen gaan worden. Als blijkt dat percelen niet (meer) agrarisch kunnen worden gebruikt vormt het projectbesluit de verantwoording van het nut en de noodzaak om

de functie aan te passen naar natuur, en de titel voor onteigening als sluitstuk. Mocht het uiteindelijk aan de orde zijn, vindt onteigening dus pas plaats na de zorgvuldige afweging per gebied.

Datum

6 mei 2025

Ons kenmerk

C2354461/6108638

7. Heeft u een sociaal, maatschappelijk onderzoek gedaan naar de gevolgen van de plannen in die gebieden? Zo ja, kunnen wij deze inzien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, dat is niet gebruikelijk in dergelijke trajecten. De omgevingswet voorziet wel in een participatietraject, zodat de omwonenden goed meegenomen worden in de uitwerking van de plannen.

8. Wat zijn volgens u de gevolgen van het niet in eigendom hebben van deze gronden? Welke projecten kunt u dan niet volledig aanleggen? Welke onderbouwing of onderzoeken heeft u gedaan op deze stagnerende projecten?

Antwoord: Als er geen volledige schadeloosstelling met als sluitstuk onteigening (VSS-O) kan worden ingezet, kunnen de projecten met een Natura2000- en KRW-opgave niet of maar deels worden uitgevoerd. Daardoor verbetert de kwaliteit van de natuur en het water onvoldoende. De vergunningverlening in Brabant kan dan niet op gang komen. Bovendien kan het leiden tot boetes vanuit Europa als we niet tijdig aan de Europese verplichtingen van de KRW voldoen. We houden liever zelf de regie, in plaats van dat we door gerechtelijke procedures tot zaken worden gedwongen.

9. U geeft aan na al die jaren overleg niet tot een overeenkomst te zijn gekomen. Welke redenen zijn nu bekend? Kunt u aangeven waarom de grondeigenaren niet over willen gaan tot verkoop van hun grond? Graag een uiteenzetting daarvan.

Antwoord: Het is de afgelopen jaren niet gelukt om op basis van vrijwilligheid met alle eigenaren tot afspraken te komen over de gewenste functiewijziging van hun gronden. Grondeigenaren hebben verschillende redenen om niet tot verkoop over te gaan. Enkele voorbeelden zijn een actief landbouwkundig gebruik van benodigde percelen, verschil van inzicht over de marktwaaarde van de gronden, een wens tot vervangende grond waar niet aan kon worden voldaan of de wens volledig schadeloosgesteld te worden (inclusief opstallen of inkomstenderving) terwijl daar nog geen basis voor was (nog geen bereidheid door GS tot de inzet van het onteigeningsinstrument).

Datum

6 mei 2025

Ons kenmerk

C2354461/6108638

10. Deelt u de mening van BBB dat bij het overgaan tot onteigening van gronden dit niet alleen bedrijven maar ook personen financieel raakt, het bieden van (meer) geld niet altijd een oplossing is voor het probleem waar de grondeigenaren dan voor komen te staan? Kunt u ons hier uw visie op geven? Welke opties heeft u nog meer om deze grondeigenaren tegemoet te komen? Welke voorstellen worden u door de grondeigenaren de het betreft aangereikt?

Antwoord: Ja, We gaan de onderhandelingen in met een breed pakket, inclusief het aanbieden van ruilgrond. Met iedere eigenaar worden de onderhandelingen voortgezet en ieder voorstel en iedere optie wordt serieus bekeken. Onteigening is een uiterst middel en het verkrijgen van het eigendommen is zeker geen doel op zich. Als het komt tot onteigening worden de onderhandelingen, in plaats van op basis van marktwaarde, voortgezet op basis van een volledige schadeloosstelling waarmee de belanghebbenden volledig worden schadeloosgesteld voor het verlies van eigendom/rechten. Een volledige schadeloosstelling houdt in dat alle schade die het directe en noodzakelijke gevolg is van het verlies van het eigendom wordt vergoed. Een eigenaar behoudt ook de mogelijkheden om de beoogde natuurdoelen zelf te realiseren en de gronden in eigendom te behouden. Ook dan wordt een eigenaar schadeloosgesteld. De provincie staat aan de lat om de natuur- en wateropgaven binnen de gebieden te realiseren. Alleen wanneer met eigenaren geen overeenstemming kan worden bereikt over die doelen, worden de gronden onteigend omdat het bezit van de gronden nu eenmaal verzekert dat de doelen dan gerealiseerd kunnen worden.

11. Welke kosten gaan met deze (grond) onteigening gepaard? Graag specificeren in: Proceskosten, aankoop van grond middels hogere waarde, afmaken van projecten en evt nieuwe financiering?

Antwoord. De meerkosten van VSS-O worden vanuit provinciale middelen betaald die hier extra voor zijn vrijgemaakt (Perspectiefnota 2025). Voor de reguliere natuurmaatregelen worden rijksmiddelen ingezet voor de realisatie van het Natuurnetwerk en herstelmaatregelen in Natura2000 gebieden. Via het landelijk programma natuur (LPN) hebben we extra middelen ontvangen van het Rijk voor versnelling van herstelmaatregelen in en rondom N2000 gebieden. Daarnaast worden er provinciale middelen ingezet voor hydrologisch herstel buiten Natura2000-gebieden in het kader van de Kaderrichtlijn Water opgave. Onze samenwerkingspartners (waterschappen, terreinbeherende

organisaties, etc.) dragen veelal ook een deel cofinanciering bij aan de reguliere kosten van de uitvoeringsprojecten.

De huidige marktwaarde zal ten behoeve van de verdere onderhandelingen worden vastgesteld door onafhankelijke taxateurs. Dat kan per gebied en zelfs perceel verschillen.

De provincie onderhandelt op basis van een volledige schadeloosstelling. Eén component daarin is de marktwaarde. Die verandert niet door dit besluit en er is dan ook geen sprake van een meerprijs ten opzichte van die marktwaarde. Wel wordt een eigenaar volledig schadeloosgesteld voor de schade die wordt geleden door het verlies van het eigendom. Daarbij wordt dan gekeken naar het inkomen en mogelijke andere bijkomende schadeposten. Omdat dat dus per eigenaar bepaald moet worden, kan niet generiek aangegeven worden welke extra kosten dat in totaal zijn.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA

Datum

6 mei 2025

Ons kenmerk

C2354461/6108638

(In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is deze brief niet voorzien van een (digitale) handtekening)